

Vec C-196/24 [Aucrindel]ⁱ

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

20. február 2024

Vnútroštátny súd:

Tribunal judiciaire de Chambéry

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

16. január 2024

Navrhovateľ:

xx

Odporcovia:

ww

yy

zz

vv

PRACOVNÝ DOKUMENT

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

**SÚD
V CHAMBÉRY
civilná komora**

MEDZINÁRODNÉ DOŽIADANIE

[*omissis*]

UZNESENIE [*omissis*]

[*omissis*]

So zreteľom na konanie prebiehajúce pred tribunale civile di Genova
(civilný súd v Janove, Taliansko),

MEDZI:

NAVRHOVATEĽOM:

xx

[*omissis*]:

A:

ODPORCAMI:

ww

[*omissis*]

yy

[*omissis*]

zz

[*omissis*]

vv

[*omissis*]

MINISTÈRE PUBLIC (PROKURATÚRA, TALIANSKO)
v osobe procuratore generale della Repubblica presso il tribunale di Genova
(generálny prokurátor pri súde v Janove) [*omissis*]

OPIS SPORU

- 1 XX, narodený v [*omissis*], s bydliskom v [*omissis*], podal na tribunale civile di Genova (civilný súd v Janove) návrh, ktorým sa domáha toho, aby súd

konštatoval, že je nemanželským synom aa, ktorý zomrel [omissis], aby mu povolil používanie priezviska otca, aby súd prikázal príslušnej matrike [vykonať prepis rozsudku, ktorý sa má vyhotoviť], keď nadobudne právoplatnosť..., aby [nariadil] znalecký posudok na [zistenie] nemanželského rodičovstva xx po exhumácii tela domnelého otca.

- 2 Vydaním ordinanza istruttoria (uznesenie o vykonaní dokazovania) z 5. marca 2022 nariadil giudice istruttore del tribunale civile di Genova (vyšetrojúci sudca civilného súdu v Janove) vypracovanie znaleckého posudku v oblasti hematológie s cieľom zistiť, či má žalobca genetické rysy zodpovedajúce rysom odporcov v konaní, uznaných detí aa.
- 3 Odporcovia, deti aa z manželstva, odmietli nariadenie vykonania znaleckého skúmania v oblasti hematológie na nich samých a žiadali, aby bolo vykonané na tele aa na mieste, kde ležia jeho pozostatky.
- 4 Na základe ordinanza istruttoria (uznesenie o vykonaní dokazovania) zo 1[4.] apríla 2022 giudice istruttore del tribunale civile di Genova (vyšetrojúci sudca civilného súdu v Janove) nariadil vypracovanie znaleckého posudku v oblasti hematológie a vymenoval znalca na účely vykonania genetického porovnania navrhovateľa xx s telom domnelého otca aa, po exhumácii jeho tela, a pozastavil vykonanie úkonov znaleckého skúmania až do [vykonania] všetkých medzinárodných [dožiadaní], ktoré sa majú prípadne [zaslať] francúzskemu súdnemu orgánu na účely exhumácie tela v súlade s francúzskym právom.
- 5 Dňa 18. novembra 2022 tribunale civile di Genova (civilný súd v Janove) postúpil na tribunal judiciaire de Chambéry (súd v Chambéry, Francúzsko) žiadosť o medzinárodnú justičnú pomoc v občianskoprávnej veci, ktorá pozostávala zo žiadosti o exhumáciu tela aa, narodeného v [omissis] dňa [omissis] a zosnulého v [omissis] dňa [omissis], pochovaného vo Francúzsku.
- 6 Žiadosť bola formulovaná podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1783 z 25. novembra 2020 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach.
- 7 [omissis]

ODÔVODNENIE ROZHODNUTIA

Predbežné rozhodnutie o [možnosti] postúpenia veci

- 8 V článku 267 ZFEÚ sa stanovuje: „Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:
[omissis]“

- 9 „Vnútroštátne súdy môžu podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor iba vtedy, ak prejednávajú spor a ak majú rozhodnúť v rámci konania, ktoré sa má ukončiť rozhodnutím, ktoré má povahu súdneho rozhodnutia.

Hoci je pravda, že spolupráca medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov nevedie nevyhnutne k súdnemu rozhodnutiu, nič to nemení na tom, že vypočutie svedka súdom, je aktom, ktorý sa vykonáva počas súdneho konania smerujúceho k vydaniu súdneho rozhodnutia. Otázka náhrady trov súvisiacich s vypočutím je teda spojená s týmto konaním. Existuje tak priama súvislosť medzi prejudiciálnou otázkou týkajúcou sa uvedených trov a súdnou právomocou vnútroštátneho súdu“ (rozsudok zo 17. februára 2011, Weryński, C-283/09, EU:C:2011:85 body 44 a 45).

- 10 V prejednávanej veci síce vnútroštátny súd môže odmietnuť vykonať žiadosť o medzinárodnú občianskoprávnú justičnú pomoc len v obmedzených prípadoch (články 12 a 16 nariadenia [2020/1783]), nie je však len orgánom vykonávajúcim rozhodnutie, ktoré už prijal dožadujúci orgán, a má povinnosť vydať súdne rozhodnutie s cieľom overiť, či boli splnené podmienky stanovené v uvedenom nariadení.
- 11 Preskúmanie, o ktoré bol vnútroštátny súd požiadaný, nemožno analyzovať ako čisto formálne preskúmanie vzhľadom na ustanovenia článku 12 nariadenia [2020/1783], v ktorom sa vyžaduje, aby dožiadaný súd „vybavil žiadosť podľa svojho vnútroštátneho právneho poriadku“.
- 12 Okrem toho, hoci vnútroštátny súd priamo nerieši žiaden spor, v Taliansku každopádne existuje spor medzi viacerými stranami, ktorý je predmetom konania na dožadujúcom talianskom súde, a dožiadaný francúzsky súd je tým pádom príslušný rozhodovať o jednom aspekte, hoci len čiastočnom, tohto sporu.
- 13 Francúzsky súd je preto nutné považovať za súd v zmysle článku 267 ZFEÚ.

§1 O norme uplatniteľnej na vykonanie žiadosti

- 14 Žiadosť tribunale civile di Genova (civilný súd v Janove) je formulovaná podľa nariadenia [2020/1783].
- 15 [omissis]
- 16 [omissis]
- 17 [omissis]
- 18 [omissis]
- 19 [omissis]
- 20 [omissis]

21 [omissis]

22 [omissis]

23 [omissis]

24 [omissis]

25 [omissis]

26 Nariadenie [2020/1783] [omissis] sa preto uplatňuje na žiadosti súdu členského štátu v oblasti dokazovania v súvislosti s dôkazmi [nachádzajúcimi sa] na území iného členského štátu s výnimkou Dánska.

27 [omissis]

28 [omissis]

29 [omissis]

30 [omissis]

31 [omissis]

32 Vzhľadom na tieto skutočnosti sa musí uplatniť nariadenie [2020/1783].

§ 2 O žiadosti tribunale civile di Genova (civilný súd v Janove)

a) O prípustnosti žiadosti

33 V článku 5 nariadenia [2020/1783] sa stanovuje [forma a obsah žiadostí]

[omissis]

34 [omissis] žiadosť je preto prípustná.

b) O výslovných prípadoch odmietnutia vybavenia žiadosti

35 V nariadení sa taxatívne vymenúvajú prípady, v ktorých môže dožiadaný súd odmietnuť vybavenie žiadosti. Keďže totiž cieľom nariadenia [2020/1783] je čo najviac uľahčiť získavanie dôkazov v zahraničí, prípady, v ktorých môžu dožiadané súdy odmietnuť vybavenie žiadosti, sú prísne obmedzené.

36 [omissis] V článku 16 nariadenia [2020/1783] [sa stanovuje:]

„Odmietnutie vybavenia žiadosti

[omissis]

37 [omissis]

38 [omissis]

39 [omissis]

40 [omissis]

41 [omissis]

42 [omissis]

43 [omissis]

44 Preto nie je žiaden dôvod namietat' proti žiadosti tribunale civile di Genova (civilný súd v Janove) na základe článku 16 nariadenia [2020/1783].

c) *O príslušných ustanoveniach predmetného vnútroštátneho práva a práva Únie*

1. Prvé predmetné ustanovenie práva Európskej únie

45 V článku 12 ods. 3 nariadenia [2020/1783] sa stanovuje:

„Dožadujúci súd môže na tlačive A v prílohe I žiadať, aby sa žiadosť vybavila v súlade s osobitným postupom upraveným v jeho vnútroštátnom právnom poriadku. Dožiadaný súd vybaví žiadosť v súlade s osobitným postupom okrem prípadu, keď by to bolo nezlučiteľné s jeho vnútroštátnym právnym poriadkom, alebo keď to nie je schopný uskutočniť z dôvodu závažných praktických problémov. Ak dožiadaný súd nevyhoví žiadosti v súlade s osobitným postupom z niektorého z uvedených dôvodov, informuje o tom dožadujúci súd na tlačive H v prílohe I.“

46 Aby sa žiadosť mohla vybaviť osobitným postupom, dožadujúci súd musí vyplniť bod 12 tlačiva A. V prejednávanvej veci tribunale civile di Genova (civilný súd v Janove) bod 12 tlačiva A nevyplnil, a preto nie je dôvod spochybňovať zlučiteľnosť osobitnej žiadosti s vnútroštátnym právom ani tvrdiť, že existujú praktické problémy.

47 Naopak, tento článok 12 [s názvom] „Všeobecné ustanovenia o vybavení žiadosti“ [vo svojom odseku 2] stanovuje, že „dožiadaný súd vybaví žiadosť podľa svojho vnútroštátneho právneho poriadku.“

48 Tento článok je prakticky totožný s článkom 10 zrušeného nariadenia Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001, v ktorom sa uvádzalo, že *„2. Dožiadaný súd vykoná dožiadania podľa právneho poriadku tohto členského štátu.“*

49 Pokiaľ ide o tento článok, v praktickej príručke na uplatňovanie nariadenia o vykonávaní dôkazov, ktorá sa týka nariadenia (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001, sa však uvádza, že dožiadaný súd môže žiadosti odmietnuť vyhovieť, ak forma stanovená členským štátom dožadujúceho súdu nie je zlučiteľná s právom

jeho členského štátu. **Formu možno považovať za nezlučiteľnú s právom členského štátu dožiadaného súdu, ak je v rozpore s jeho základnými zásadami.**

- 50 Súd si kladie prvú otázku týkajúcu sa výkladu tohto článku. Zatiaľ čo totiž prípady, v ktorých môže členský štát odmietnuť vybavenie žiadosti iného členského štátu, sú taxatívne vymenované v článku 16 nariadenia, článkom 12 sa zrejme zavádzajú nové prípady, v ktorých môže odmietnuť vyhovieť takejto žiadosti.
- 51 Súdny dvor bude požiadaný o výklad tohto článku s cieľom objasniť pre vnútroštátny súd jeho pôsobnosť: **umožňuje tento článok vnútroštátnemu súdu odmietnuť uplatnenie nariadenia a [odmietnuť] vybavenie žiadosti z dôvodu, že forma žiadosti je v rozpore so základnými zásadami vnútroštátneho práva dožiadaného štátu?**
- 52 Okrem toho v prípade kladnej odpovede na túto otázku vzniká v prejednávanej veci otázka, či forma žiadosti nie je v rozpore so základnými zásadami francúzskeho vnútroštátneho práva a s niektorými článkami Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

2. Predmetné vnútroštátne ustanovenie

- 53 V článku 16-11 Code civil (Občiansky zákonník) v znení účinnom 21. mája 2023 sa totiž stanovuje:

„O identifikáciu osoby podľa jej genetických rysov možno žiadať len:

1° v rámci vyšetrovania alebo dokazovania vykonávaného v priebehu súdneho konania;

[omissis]

V občianskoprávných veciach možno o takúto identifikáciu žiadať len na základe opatrenia na vykonanie dôkazu nariadeného súdom, ktorý prejednáva žalobu o určenie alebo napadnutie rodičovstva alebo o získanie alebo odňatie výživného. Súhlas dotknutej osoby sa musí získať výslovne a vopred. Ak osoba počas svojho života nedá výslovný súhlas, po jej smrti nie je možné vykonať žiadnu identifikáciu pomocou genetických rysov.“

- 54 Podľa francúzskeho práva je exhumácia tela na účely zistenia rodičovstva teda možná len vtedy, ak s tým dotknutá osoba vyjadrila počas svojho života výslovný súhlas.

3. Relevantná vnútroštátna a medzinárodná judikatúra

- 55 Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) 6. júla 2011 predložil Conseil constitutionnel (Ústavná rada, Francúzsko) otázku pravidiel upravujúcich

genetické znalecké skúmanie *post mortem* (rozhodnutie č. 2011-173 QPC z 30. septembra 2011 <https://www.conseil-constitutionnel.fr/decision/2011/2011173QPC.htm>). Konkrétne bola požiadaná, aby rozhodla, či je druhý odsek článku 16-11 Code civil (Občiansky zákonník) v súlade so zásadou rešpektovania práva na súkromný a rodinný život, ktoré sa zaručuje v Constitution française (francúzska ústava).

- 56 Conseil constitutionnel (Ústavná rada) rozhodla, že domnienka, že zosnulé osoby nesúhlasili s genetickým znaleckým skúmaním, je prekážka, ktorú zákonodarca vytvoril zámerne, aby zabezpečil úctu k zosnulým tým, že zabráni zneužívajúcim exhumáciám:

„Keďže zákonodarca tým, že stanovil domnienku, že zosnulé osoby nesúhlasili s identifikáciou pomocou DNA profilu, chcel vytvoriť prekážku brániacu exhumáciám, aby sa zabezpečila náležitá úcta k zosnulým; keďže Conseil constitutionnel (Ústavná rada) neprináleží nahrádzať posúdenie zákonodarcu, pokiaľ ide o zohľadnenie úcty k ľudskému telu v tejto veci; keďže preto musia byť sťažnosti založené na nerešpektovaní úcty k súkromnému životu a práva viesť normálny rodinný život zamietnuté“.

- 57 Tento postoj je v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý v rozsudku z 13. júla 2006, Jäggi proti Švajčiarsku (sťažnosť č. 58757/00), rozhodol, že odobratie vzorky DNA po exhumácii, za okolností daného prípadu, nenarúšalo ani súkromný život zosnulého, ani nedotknuteľnosť tela zosnulého, ale že 70-ročnej osobe bol spôsobený neprimeraný zásah do práva poznať svoj pôvod a vedieť, či zosnulý bol skutočne jej predkom, keďže jej bola odmietnutá exhumácia tela na účely vykonania genetického znaleckého posúdenia.

- 58 Európsky súd pre ľudské práva potvrdil svoj postoj pri viacerých príležitostiach, najmä v rozsudku Pascaud proti Francúzsku zo 16. júna 2011 (sťažnosť č. 19535/08):

„59. ... Súd sa domnieva, že právo na identitu, ktoré zahŕňa právo poznať svoj pôvod a právo na jeho uznanie, je neoddeliteľnou súčasťou pojmu súkromný život. V podobných prípadoch je potrebné dôkladnejšie preskúmanie, aby sa zväzili príslušné záujmy.

60. Súd musí preskúmať, či v prejednávanej veci bola dosiahnutá spravodlivá rovnováha pri zvažovaní protichodných záujmov, a to na jednej strane práva žalobcu poznať svoj pôvod a na druhej strane práva tretích osôb nebyť podrobený testom DNA a všeobecného záujmu na ochrane právnej istoty. (...)

64. Súd sa však domnieva, že ochrana záujmov domnelého otca nemôže sama osebe predstavovať dostatočný argument na to, aby bol sťažovateľ zbavený svojich práv podľa článku 8 Dohovoru.

65. Odvolací súd tak zrušením posmrtného genetického znaleckého posúdenia a odmietnutím uznať a určiť biologické otcovstvo sťažovateľa prisúdil väčšiu váhu

právam a záujmom domnelého otca než právu sťažovateľa poznať svoj pôvod a dosiahnuť jeho uznanie, teda právu, ktoré v žiadnom prípade nezaniká vekom, práve naopak (rozsudok Jäggi, už citovaný, bod 40).“

59 Výsledkom týchto rôznych rozhodnutí je rozdielnosť postojov medzi Conseil constitutionnel (Ústavná rada), ktorá sa domnieva, že druhý odsek článku 16-11 občianskeho zákonníka, ktorý podmieňuje možnosť posmrtnej identifikácie prostredníctvom DNA profilu výslovným súhlasom zosnulého daným počas jeho života, je v súlade s Constitution française (francúzska ústava), a Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý sa zasa domnieva, že uplatňovanie tohto článku a následné odmietnutie povoliť takúto identifikáciu môže predstavovať porušenie článku 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

60 Po uvedených rozhodnutiach sa touto otázkou musel zaoberať aj Cour de cassation (Kasačný súd):

„keďže podľa napadnutého rozsudku M. [omissis], narodený [omissis], bol pred svojím narodením uznaný svojou matkou [omissis] a [omissis] dňa [omissis], a legitimovaný ich následným manželstvom; keďže sa od nich dozvedel, že jeho otcom bol v skutočnosti [omissis], ktorý zomrel v roku [omissis], a preto dňa [omissis] požiadal tribunal de grande instance (súd prvej inštancie, Francúzsko) o povolenie exhumácie jeho tela na účely genetického znaleckého posúdenia;

keďže cour d'appel (odvolací súd, Francúzsko) pri vecnom rozhodovaní o žalobe, keď z vlastnej iniciatívy uplatnil námietku neprípustnosti založenú na neúčasti dedičov [omissis], porušil vyššie uvedené texty“ [Cour de cassation (Kasačný súd), 1. občianskoprávna komora, 13. novembra 2014, č. 13-21-0 18]

61 Časť právnej vedy tento rozsudok analyzovala ako vytvorenie cesty *praeter legem*, podľa článku 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach, s cieľom obísť rozpor článku 16-11 Code civil (Občiansky zákonník) s Dohovorom pri jeho konkrétnom uplatňovaní. Cour de cassation (Kasačný súd) však nerozhodol o merite veci, keďže nastolená otázka bola procesná (neprípustnosť žaloby, keďže dedičia neboli účastníkmi konania). Jeden autor z toho vyvodil, že povinnosť prizvať dedičov, aby boli účastníkmi konania, je čisto procesná povinnosť s cieľom zaručiť dodržiavanie kontradiktórneho procesu, a nie rodinnou náhradou za súhlas udelený zosnulým. [omissis]

62 Okrem toho, toto riešenie nemožno preniesť na prípad, o ktorom rozhoduje vnútroštátny súd. Cour de cassation (Kasačný súd) sa totiž vo svojom rozsudku snažil spresniť, že v prejednávanej veci ide o žalobu týkajúcu sa osobného stavu (*action d'état*, žalobu o určenie pôvodu, ktorá nemá vplyv na občianske postavenie žalobcu a nemá žiadne právne dôsledky):

„Keďže prípustnosť žaloby o uznanie genetického pôvodu prostredníctvom znaleckého posudku, ak si to vyžaduje exhumáciu, je podmienená účasťou dedičov zosnulého na konaní; keďže vo veciach osobného stavu sú dôvody neprípustnosti žaloby vecou verejného poriadku.“

- 63 V návrhu predloženom vnútroštátnemu súdu pritom nejde o žalobu týkajúcu sa osobného stavu, ale o získanie dôkazného prostriedku v rámci žaloby o určenie rodičovstva navrhovateľa.
- 64 Z návrhov vypracovaných [v mene] xx totiž vyplýva, že „je právom XX, v súlade s článkom 270 Code civil (Občiansky zákonník), poznať pravdu a zistiť svoj pôvod, pričom preberá aj všetky bremená a povinnosti, ktoré so sebou súdne uznanie otcovstva aa prinesie.“
- 65 Z toho vyplýva, že analýza Cour de cassation (Kasačný súd) zameraná len na prizvanie dedičov do konania, čím sa má obísť článok 16-11 občianskeho zákonníka, sa neuplatňuje a v každom prípade je pre prvostupňové súdy nedostatočná, pretože sa ňou zachováva právna neistota.
- 66 Na záver analýzy je nutné konštatovať, že žiadosť tribunale civile di Genova (civilný súd v Janove) je v rozpore s článkom 16-11 občianskeho zákonníka, ktorý sám môže byť, pri svojom uplatňovaní, v rozpore s článkom 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

Analýza musí zájsť ešte ďalej.

- 67 Európska únia totiž chráni aj základné práva, a to vďaka Charte [omissis].
- 68 Je preto nutné určiť, či je článok 16-11 Code civil (Občiansky zákonník) v rozpore s Chartou, a v takom prípade by mal súd, v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, zrušiť akékoľvek uplatňovanie článku 16-11 Code civil (Občiansky zákonník).

4. O druhých relevantných predmetných ustanoveniach práva Únie

- 69 V článku 6 ZEU sa stanovuje:

„1. Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie zo 7. decembra 2000 upravenej 12. decembra 2007 v Štrasburgu, ktorá má rovnakú právnu silu ako zmluvy.

Ustanovenia Charty žiadnym spôsobom nerozširujú právomoci Únie vymedzené v Zmluvách.

Práva, slobody a zásady v charte sa vykladajú v súlade so všeobecnými ustanoveniami hlavy VII charty, ktorými sa upravuje jej výklad a uplatňovanie a pri riadnom zohľadnení vysvetliviek, na ktoré sa v charte odkazuje a ktoré označujú zdroje týchto ustanovení.

2. Únia pristúpi k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Týmto pristúpením nie sú dotknuté právomoci Únie vymedzené v zmluvách.

70 **3. Základné práva tak, ako sú zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ako vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, predstavujú všeobecné zásady práva Únie.“**

71 Na tento prípad sa teda vzťahujú dva články Charty: jednak článok 1, ktorý zaručuje rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, a teda aj úctu k mŕtvym, jednak článok 7, ktorým sa uznáva, že každý má právo na rešpektovanie súkromného života, a ktorý je obdobou článku 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

72 V článkoch 51 a 52 Charty sa uvádza:

„Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

Akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd. Za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality možno tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.

2. Práva uznané v tejto charte, ktoré sú predmetom ustanovení zmlúv, sa vykonávajú za podmienok a v medziach vymedzených týmito zmluvami.

3. V rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv.“

73 „Na zabezpečenie tohto súladu s právom EDĽP sa v článku 52 ods. 3 Charty ustanovuje dvojstupňový mechanizmus. **Súd Únie musí najprv identifikovať tzv. zodpovedajúce práva, t. j. práva zaručené Chartou aj EDĽP.**

Po zistení, že ide o práva, ktoré v Charte základných práv Európskej únie zodpovedajú právam v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv, musí Súdny dvor v druhom kroku priznať právu zaručenému Chartou rovnaký význam a rovnaký rozsah, ako mu priznáva EDĽP, pokiaľ mu neposkytne „širší rozsah ochrany“. Inými slovami, jeho výklad musí byť v súlade s výkladom Európskeho súdu pre ľudské práva, s výnimkou prípadu, keď štandard podľa EDĽP prekročí, čo je zriedkavé.“ (Lexis nexis, zložka 160, Charta základných práv EÚ).

74 Podľa týchto ustanovení majú vnútroštátne sudy zohľadňovať Chartu len vtedy, ak predmetný vnútroštátny akt patrí do vecnej pôsobnosti práva Únie.

- 75 [omissis]
- 76 Prejednávaná vec sa priamo týka hmotného práva Únie, keďže toto rozhodnutie bolo vydané podľa nariadenia 2020/1783.
- 77 Existuje teda jasná súvislosť medzi predmetnou situáciou a právnym poriadkom Únie, čo súd vedie k uplatneniu Charty, najmä jej článkov 1 a 7.
- 78 V článku 1 sa totiž uvádza, že „*ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná. Musí sa rešpektovať a ochraňovať.*“ Ide o základnú zásadu, ktorá sa uplatňuje *post mortem*, a preto by v závislosti od toho, ako sa vykladá a aký rozsah sa jej pripisuje, mohla v prejednáwanej veci brániť exhumácii tela.
- 79 Naopak, právo na súkromie zaručené článkom 7 Charty by svedčilo v prospech takejto exhumácie. Keďže článok 7 Charty je obdobou článku 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv, musí sa vykladať vo svetle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Ten z práva na rešpektovanie súkromného života vyvodzuje právo každej osoby poznať svoj pôvod, a to v prípade potreby aj prostredníctvom exhumácie zosnulého domnelého rodiča.
- 80 Je to napokon vnútroštátny súd, ktorý musí určiť, či sa má uplatniť článok 16-11 Code civil (Občiansky zákonník) a odmietnuť vybavenie medzinárodného dožiadania predloženého iným členským štátom podľa nariadenia o vykonávaní dôkazov alebo či sa má jeho uplatnenie zamietnuť.
- 81 Aby však súd mohol článok 16-11 Code civil (Občiansky zákonník) uplatniť alebo neuplatniť, musí zistiť, či je toto ustanovenie v rozpore s článkom 7 Charty alebo či naopak obmedzenie stanovené v článku 16-11 Code civil (Občiansky zákonník) skutočne zodpovedá cieľom všeobecného záujmu uznaným Úniou alebo potrebe chrániť práva a slobody iných, najmä rešpektovaniu ľudskej dôstojnosti zaručenému článkom 1 Charty.
- 82 Aby vnútroštátny súd mohol rozhodnúť vo veci, ktorá mu bola predložená, potrebuje od Súdneho dvora vysvetlenie toho, či právo na poznanie svojho pôvodu a jeho uznanie, ktoré je zaručené článkom 7 Charty, má alebo môže mať prednosť pred právom zosnulých osôb nebyť podrobené testom DNA bez ich súhlasu vyjadreného počas života, ktoré môže byť zaručené zásadou rešpektovania ľudskej dôstojnosti zakotvenou v článku 1 Charty.

Na odpoveď na túto otázku je teda potrebný výklad článkov 1 a 7 Charty, ktorý neprináleží vnútroštátnemu súdu, ale Súdneho dvoru Európskej únie:

- 83 Podľa článku 267 ZFEÚ

„Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

- a) [omissis],

b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie; ...

[omissis]

84 *Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.*

[omissis]“

85 [omissis]

86 [omissis] nariadenie [2020/1783] [omissis] nestanovuje žiadny opravný prostriedok, ak sudca v dožiadanom štáte odmietne vybaviť žiadosť o vykonanie dôkazu z dožadujúceho štátu. [omissis]

87 Vzhľadom na to, že proti jeho rozhodnutiu neexistuje opravný prostriedok, musí sa teda vnútroštátny súd pred vydaním rozsudku obrátiť na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou otázkou. Výklad Súdneho dvora je v prejednávanej veci o to dôležitejší, že ide o novú otázku, keďže Súdny dvor ešte nikdy nemusel rozhodnúť o výklade nariadenia 2020/1783 [omissis] a o zlučiteľnosti jeho konkrétneho uplatňovania s Chartou.

Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti bude konanie prerušené až do [rozhodnutia] Súdneho dvora.

§3 O prejudiciálnych otázkach položených Súdnemu dvoru

88 Vnútroštátny súd kladie Súdnemu dvoru dve otázky:

89 [omissis] [znenie prvej otázky]

90 [omissis] Vnútroštátny súd sa domnieva, že prípady, v ktorých možno uplatnenie nariadenia 2020/1783 odmietnuť, sú taxatívne vymenované v článku 16 a že článok 12 by sa nemal zneužívať na odmietnutie uplatnenia nariadenia.

V tom prípade však neexistuje žiadna ochrana pred žiadosťami, ktorých forma nie je v súlade s normami práva Európskej únie.

91 2. [omissis] [znenie druhej otázky]

92 Vnútroštátny súd teda žiada Súdny dvor, aby vyložil články 1 (právo na dôstojnosť) a 7 (právo na súkromie) Charty a stanovil vzájomný vzťah medzi nimi s cieľom určiť, či takéto uplatňovanie nariadenia porušuje Chartu alebo nie.

- 93 Od odpovede Súdneho dvora závisí, či je článok 16-11 Code civil (Občiansky zákonník) v súlade s právom Európskej únie a či súd bude môcť kladne reagovať na žiadosť tribunale civile di Genova (civilný súd v Janove) o vykonanie dôkazu.
- 94 *[omissis]* So zreteľom na článok 52 Charty, v ktorom sa uvádza, že „V rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore“, a na rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva v podobných veciach sa vnútroštátny súd domnieva, že článok 16-11 Code civil (Občiansky zákonník) by mohol byť vyhlásený za nezlučiteľný s právom Európskej únie a nemusel by sa na základe článku 7 Charty (právo na rešpektovanie súkromného života) zohľadňovať.
- 95 Rozhodnutia Conseil constitutionnel (Ústavná rada) a Cour de cassation (Kasačný súd), ktoré boli vydané po rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva, však túto analýzu spochybňujú tým, že dávajú prednosť rešpektovaniu ľudskej dôstojnosti, a preto je nutné požiadať o výklad článkov 1 a 7 Charty Súdny dvor Európskej únie,

Z TÝCHTO DÔVODOV

- 96 *[omissis]*
- 97 **KLADIE** Súdnemu dvoru Európskej únie tieto otázky:
- 98 1. Umožňuje článok 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1783 z 25. novembra 2020 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach vnútroštátnemu súdu odmietnuť uplatnenie predmetného nariadenia a nevyhovieť žiadosti dožadujúceho štátu z dôvodu, že forma žiadosti je v rozpore so základnými zásadami vnútroštátneho práva dožadovaného štátu, najmä s článkom 16-11 jeho Code civil (Občiansky zákonník)?
- 99 2. Ak sa článok 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1783 z 25. novembra 2020 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach uplatňuje bez ohľadu na vnútroštátne právo, ako sa majú vykladať články 1 (právo na dôstojnosť) a 7 (právo na súkromie) Charty základných práv a ako sa má stanoviť vzájomný vzťah medzi nimi, aby sa určilo, či takéto uplatňovanie nariadenia vedie k porušeniu Charty základných práv alebo nie?
- 100 *[omissis]*
- 101 *[omissis]*
- 102 **SPRESŇUJE**, že strany sporu si želajú zostať v anonymite.

103 [omissis]

PRACOVNÍ DOKUMENT